

Slikovna forenzika

dr. Borut Batagelj
sodni izvedenec

FORENZIČNO-KRIMINALISTIČNO TEHNIČNE PREISKAVE preiskave
fotografij ter posnetkov video kamer (video nadzor)

Laboratorij za računalniški vid, UL-FRI
raz. področje: slikovna biometrija

21. marec
2022

Zakon o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih (ZSICT)

2. člen (status)

(1) Sodni izvedenci so osebe, imenovane za neomejen čas s pravico in dolžnostjo, da sudišču na njegovo zahtevo podajo izvid in mnenje glede strokovnih vprašanj, za katera tako določa zakon ali glede katerih sudišče oceni, da mu je pri njihovi presoji potrebna pomoč strokovnjaka.

Strokovna vprašanja

- Ali se na posnetkih pojavljajo iste osebe?
- Ali se na posnetku nahaja obdolženi?
  - obrazne karakteristike
  - poškodbe
  - višina
  - dolžina obuvala
- Analiza gibanja sumljive osebe.
- Izboljšava zaseženega videoposnetka.
- Ali so posnetki/fotografije pristne?
  - določiti, potrditi snamalno napravo
  - določiti čas nastanka

Pristnost posnetkov

- Obdani z vizualnimi podobami
- Zaupanje: nekoč in danes
  - Rumeni tisk, modna industrija, mediji
  - Znanstvene revije
  - Politična propaganda
  - Ponarejanje dokazov na sodišču
  - Različne slikovne potegavščine (email)
- Ponarejanje je dandanes enostavno
  - Razširjenost digitalnih kamer
  - Dostopnost do programske opreme za manipulacijo
- Naloga digitalne forenzike: Povrniti zaupanje

Globoki ponaredki

Metode za odkrivanje ponaredkov

- Aktivne metode
  - Vodni žig
  - Digitalni podpis
  - CAI in C2PA
- Pasivne metode
  - Ni vidnih sprememb
  - Spremeni se notranja statistika podatkov
    - Klasične metode
    - Metode na osnovi globokega učenje

Pasivne metode

1. Na nivoju slikovnega elementa
2. Na nivoju formata (izgubno stiskanje)
3. Lastnosti kamere: leče, senzor, obdelava na čipu
4. Fizikalne lastnosti (objekt-osvetlitev-kamera)
5. Geometrijske lastnosti (fotogrametrija)

Na nivoju slikovnega elementa

- Druge analize
  - identifikacija : DNK, prstni odtis, obraz
  - odontologija : zobovje
  - entomologija = nauk o žuželkah : insekti
  - geologija : prst, zemlja
- Digitalna računalniška forenzika: bit
- Forenzična analiza slik: **slikovni element**

Na nivoju slikovnega elementa **Kloniranje**

- Ponovitev dela slike
  - Pretiravanje, zavajanje
  - Prekrivanje osebe ali objekta
- Računska kompleksnost
  - rešitev: DCT ali PCA s podobnimi koeficienti

Objavljena slika

Originalna slika

Na nivoju slikovnega elementa

Ponovno vzorčenje

- Nova kompozicija
  - Del slike povečamo/zmanjšamo, zasukamo
  - Ponovno vzorčenje =>
korelacija sosednih elementov

Na nivoju slikovnega elementa **Ponovno vzorčenje**

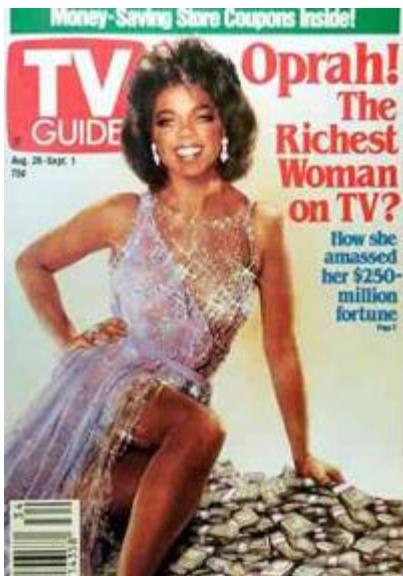
- Nova kompozicija
  - Del slike povečamo/zmanjšamo, zasukamo
  - Ponovno vzorčenje =>
korelacija sosednjih elementov

Na nivoju slikovnega elementa **Spajanje**

- Dve ali več slik v eno
- Spremembe na robu vizualno niso opazne
- Spremenijo pa se Fourierove statistike višjega reda

Oprah

v telesu Ann Margret

Na nivoju slikovnega elementa

Statistika

- Veliko kombinacij slik: 256^{n*n} , $n=10 \approx 10^{240}$
- Zelo malo takšnih, ki imajo nek pomen
- Fotografije sledijo določenim statistikam
  - Izračunane statistike =>
ali je bila slika spremenjena
    - Lahko se ugotovi
      - povečavo, filtriranje
      - pravo fotografijo ali rač. generirano
      - skrita sporočila (steganografija)

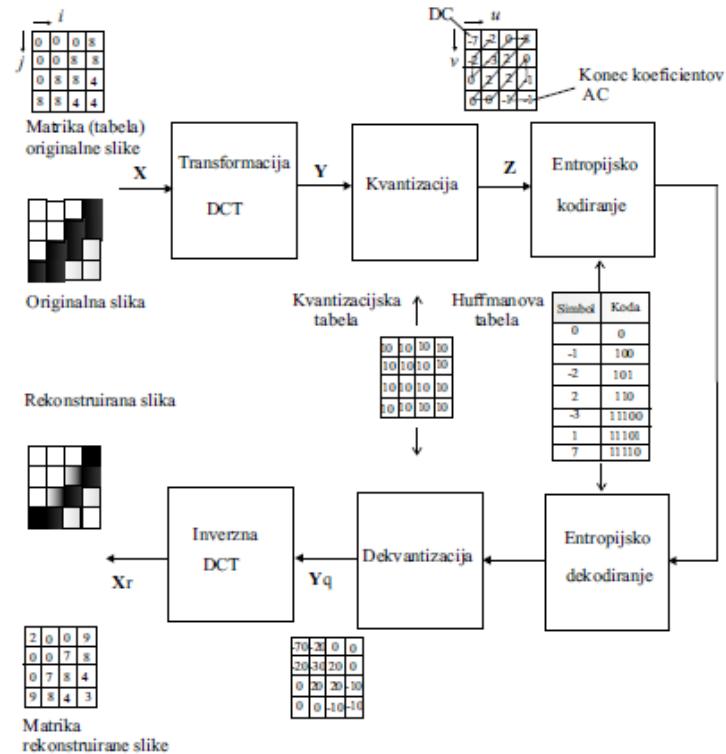
Na osnovi formata

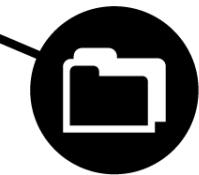
- Prvo pravilo forenzične analize
  - Ohraniti dokaze
- Ali je izgubni format JPEG težava?
- Lastnosti JPEG se lahko uporabi za forenzično analizo:
  - Kvantizacija
  - Dvojna kompresija
  - Nivojska analiza napake
  - JPEG bloki

Na osnovi formata JPEG Kvantizacija

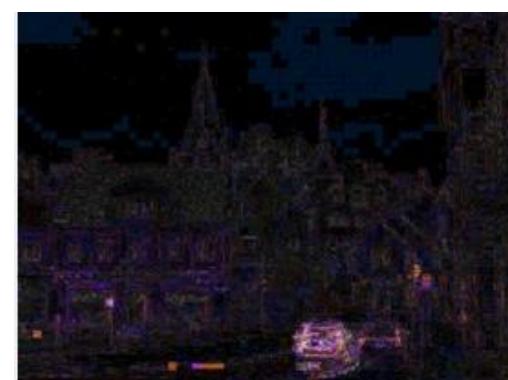
- Shema stiskanja na nivoju fotoaparata
  - Določimo izvorno napravo
  - Razlike znotraj ene kamere (nastavitev)
  - Prekrivanje med različnimi kamerami
- = digitalna slikovna balistika
- izvor slike lahko potrdimo ali ovržemo

Na osnovi formata Dvojni JPEG

- Manipulacija -> ponovno shranjevanje
  - original v JPG
  - sprememba v JPG
- Dvojna kompresija dodanih delov
  - Nepravilnosti pri izgubnem stiskanju
  - Služi za dokaz manipulacije
- Na celotni sliki ne more dokazati zlonamerne spremembe
  - sliko smo lahko samo ponovno shranili

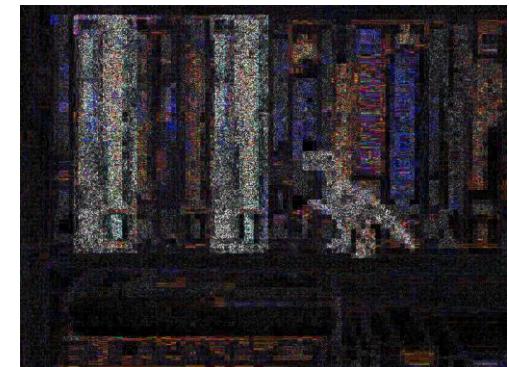
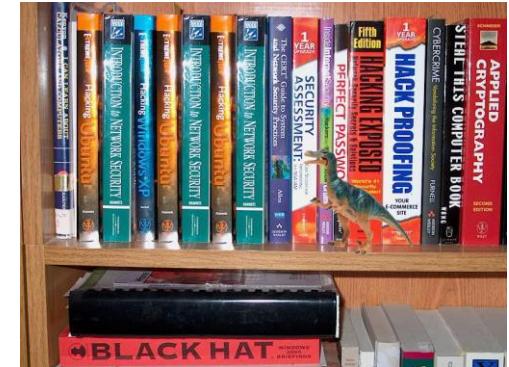

Dvojna kompresija na
delu slike!

Na osnovi formata Nivojska analiza napake

- Zaznamo dele na sliki, ki imajo različno kompresijo
  - Podobne površine imajo isto stopnjo kvalitete
  - Nov del ima drugačno stopnjo kvalitete
  - Različne dele vidimo predstavljene z nivoji svetlosti
  - Predmeti ki so bili dodani zadnji so svetlejši

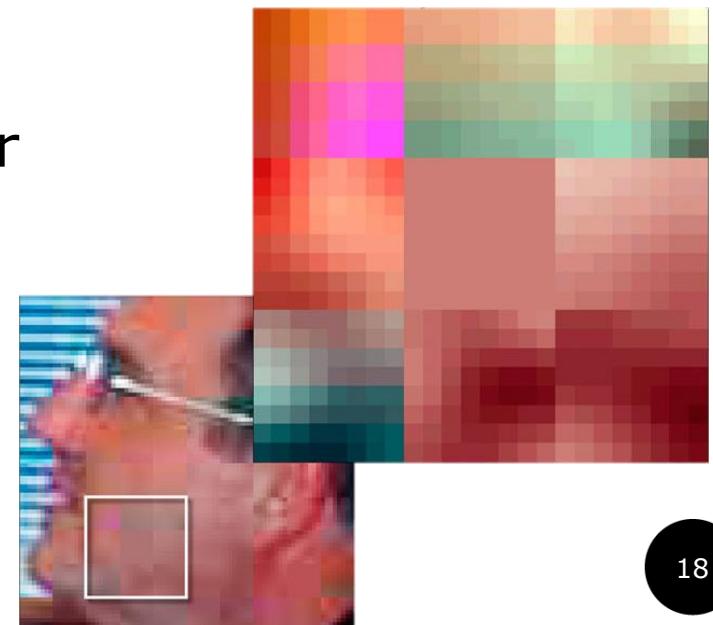

Error level analysis - ELA

Na osnovi formata JPEG bloki

- Osnova JPEG kompresije so DCT bloki
- Obdelava (transformacija+kvantizacija) se vrši na blokih velikosti 8×8
- Na robovih blokov nastane popačenje
- Če sliko spremenimo se to pozna na robnih točkah
- Izračuna se lastnosti iz delov kjer ni popačenja
=> določitev spremenjenih regij

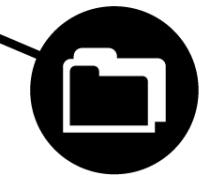

Na osnovi kamere

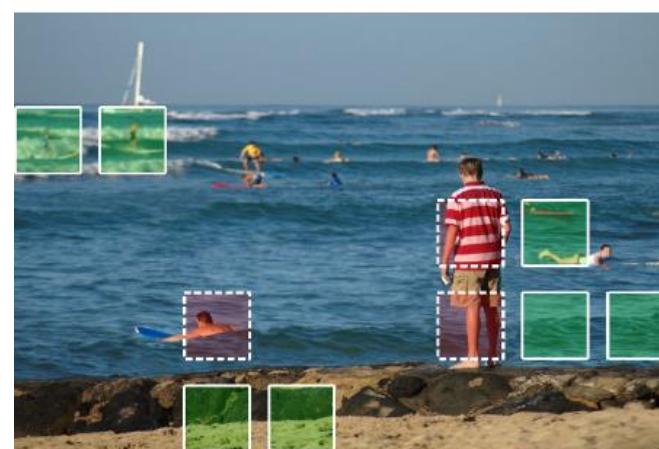
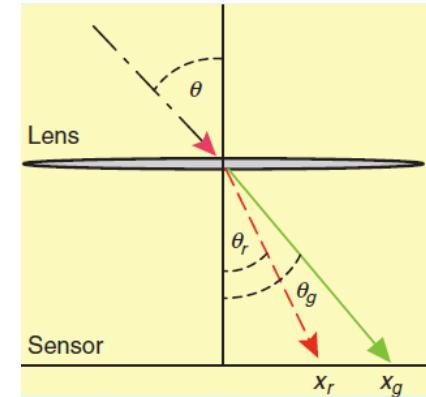
- Utori na izstrelku
  - povezava z orožjem
- Lastnosti kamere se odražajo na slikah
  - Kromatična aberacija
  - Barvna matrika
  - Odziv kamere
  - Šum senzorja

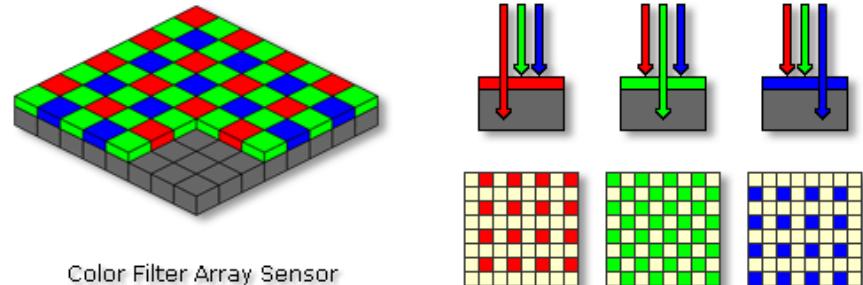
Na osnovi kamere Kromatična aberacija

- Lom svetlobe različnih valovnih dolžin
- Primerjava barvnih kanalov
  - Vektor odmikov R in G kanala

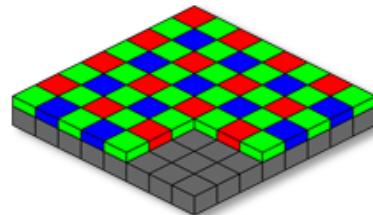
Na osnovi kamere Barvna matrika

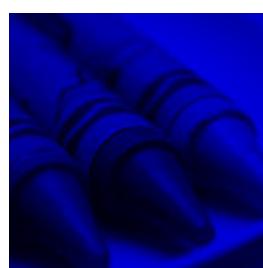
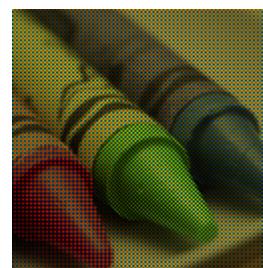
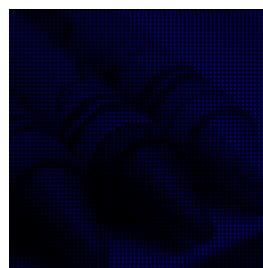
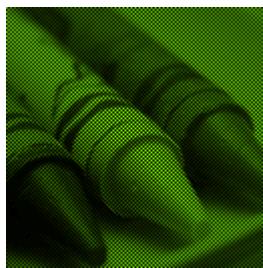
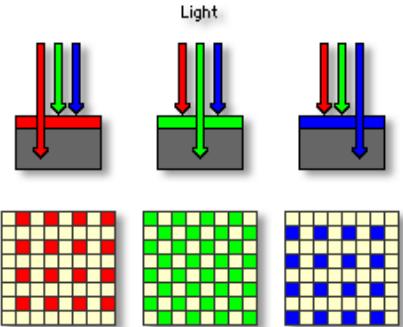
- Barvna slika: 3 barvni kanali RGB
- En svetlobni senzor: različne barve s pomočjo barvnega filtra (CFA)
- Vsak slikovni element senzorja svoj filter
  - Za vsak slik. element ena barva
  - Ostali dve se izračunata s pomočjo interpolacije (demozaičenje)
- Interpolacija pusti na sliki sled
  - Statistična odvisnost v vsakem barvnem kanalu
  - Filter se ponavlja -> vzorec je ponavljajoč
  - Odstopanje od vzorca → spremembra

Na osnovi kamere Barvna matrika

Color Filter Array Sensor

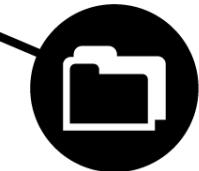

Na osnovi kamere

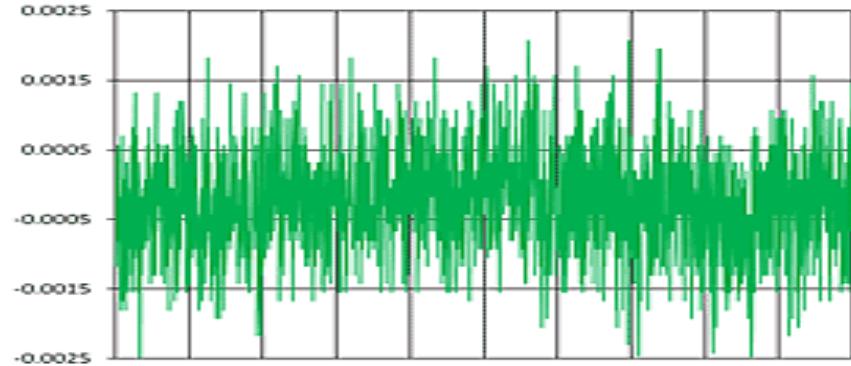
Odziv kamere

- Senzorji so večinoma linearni
  - Odvisnost med količino svetlobe in vrednost pripadajočega slik. elementa = linearna
- Nelinearni filter za izboljšanje slike
  - Vseeno se ohrani odvisnost
- Izračun odzivne funkcije
  - Preiskovanje po sliki
  - Odziv odstopa → spremembe

Na osnovi kamere Šum senzorja

- Slika na sezorju
- Obdelave:
  - Kvantizacija
  - Belina
  - Interpolacija
  - Barvna korekcija
  - Gama korekcija
  - Filtriranje
  - JPEG stiskanje

Vse to pusti določeno sled

- je bila slika obdelana
- iz katere naprave

Fizika

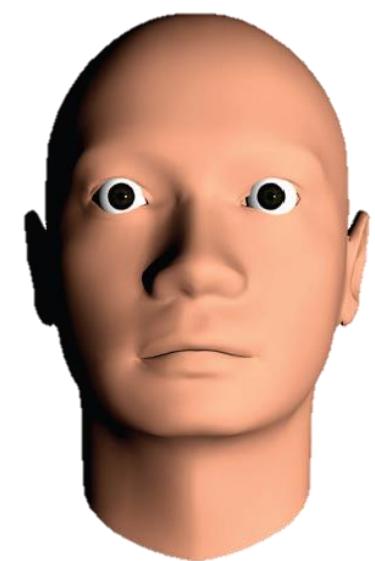
- Dve slavni osebi se sprehajata po plaži
- Lahko, da se osebi sploh ne poznata
  - Izrezane in dodane v okolje
- Težko je zagotoviti svetlobnim pogojem
  - Enake za obe osebi
  - Skladne z okoljem
- Tehnike
  - Usmerjenost svetlobe (2D, 3D)
  - Osvetlitev prostora

April, 2005

Usmerjenost svetlobe (2D)

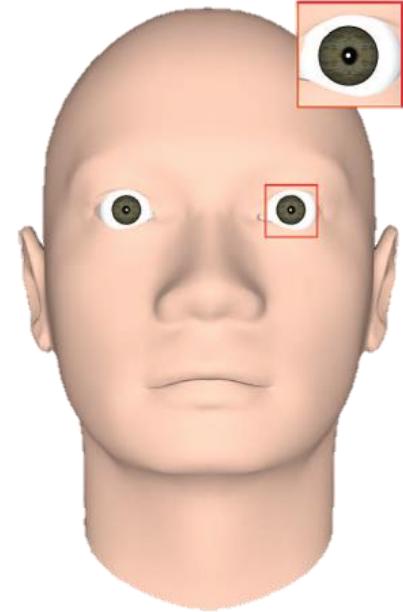
- Osvetlitev obraza iz desne
- Količina svetlobe
  - Normala na površino
  - Smer svetlobe
- določitev izvora svetlobe v 3D
  - potrebujemo 3 normale
  - iz ene slike zelo težko
- Omejimo se samo na 2D
  - Še vedno uporabno za forenzične raziskave
    - Za različne objekte in ljudi preverimo, če je osvetlitev konstantna

Fizika

Usmerjenost svetlobe (3D)

- Pomagamo si z odbojem v očeh
  - Primerjamo za različne ljudi

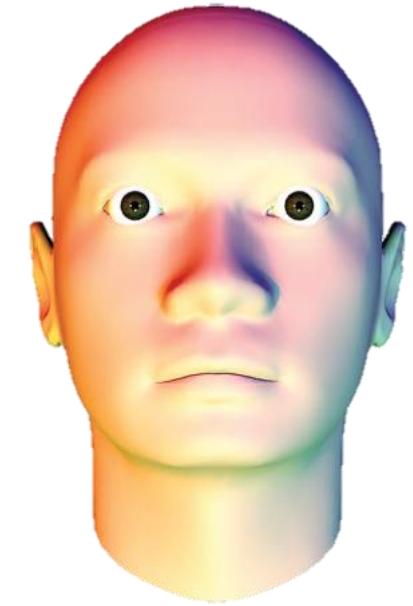

Fizika

Osvetlitev prostora

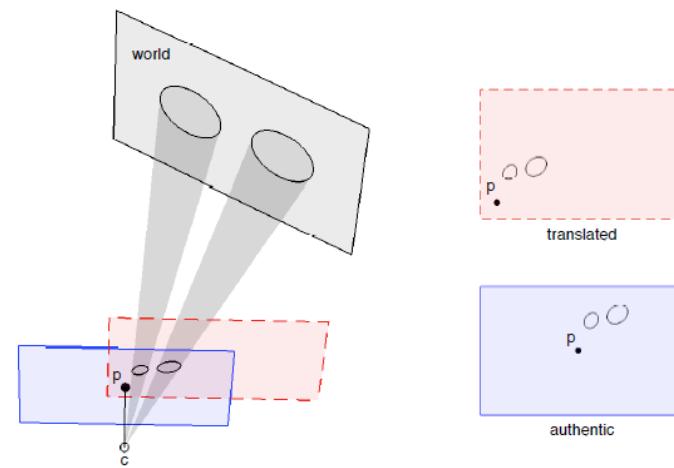
- V prejšnjih primerih
  - Predpostavka da imamo en izvor
- V praksi
  - Različne osvetlitve
  - Različne pozicije
- Potrebujemo najmanj 9 normal iz površine

Fotogrametrija

- Verodostojne slike
  - Izhodiščna točka = center kamere se projecira blizu centra slike
- Premaknemo objekt/osebo
  - Premakne se tudi izhodiščna točka => slika je bila spremenjena

Fotogrametrija

- Transformacija slike
  - Meritve

- Razberemo oznako/besedilo

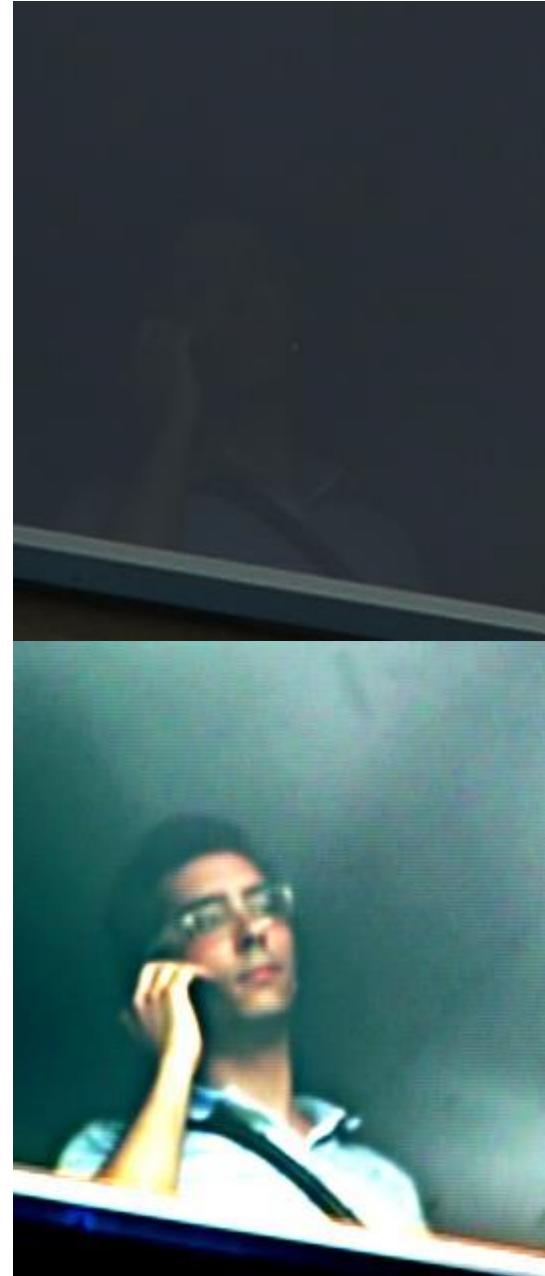
Ocena višine
(SVM)

Druge tehnike

1. Posvetlitev (nočni posnetki)
2. Povečava kontrasta
3. Odstranitev šuma
4. Stabilizacija videa
5. Popravek premika
6. Razvijanje 360 posnetka
7. Korekcija napak leč

<https://www.izitru.com>

<http://ampedsoftware.com/>

UL100

Raziskovanje

Ustvarjanje
novih svetov

Izzivi

Študij

FRI

Globoki ponaredki

Source Actor

Real-time Reenactment

Reenactment Result

Target Actor

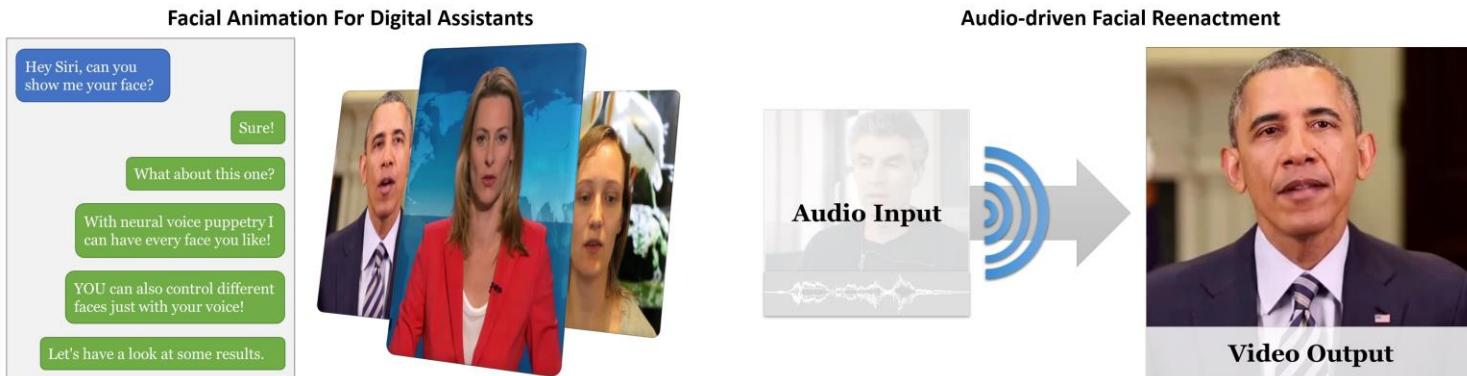
Manipulacija - govor

Neural Voice Puppetry

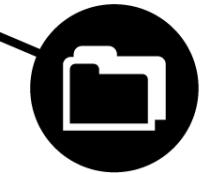
- audio-driven facial video synthesis
- Cilj: prilagoditev videa za dani zvočni vhod
  - NVIDIA: Omniverse Audio2Face

Vir: <http://kaldir.vc.in.tum.de:9000/>

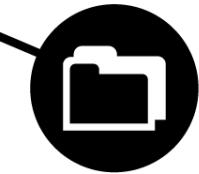
<https://www.youtube.com/watch?v=9L6gbDRMMxw>

Manipulacija - video

Porast globokih ponaredkov (DeepFakes)

Ideja ni nova.

Video rewrite: Driving visual speech with audio" SIGGRAPH (1997)

Nvidia, "Unsupervised image-to-image translation", NIPS (2017)

November 2017: Reddit user named **deepfakes** started sharing face-swapping pornographic videos

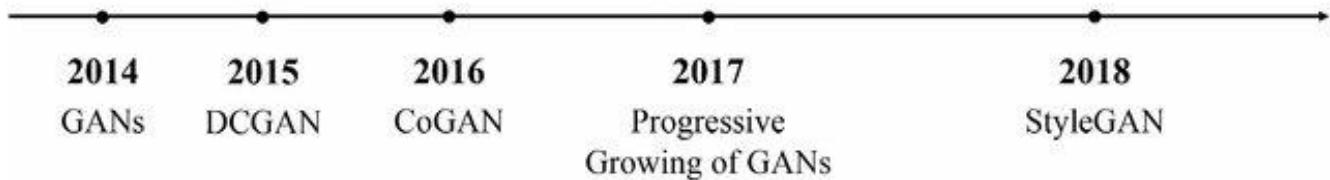

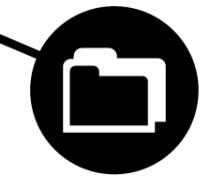

Porast globokih ponaredkov (DeepFakes)

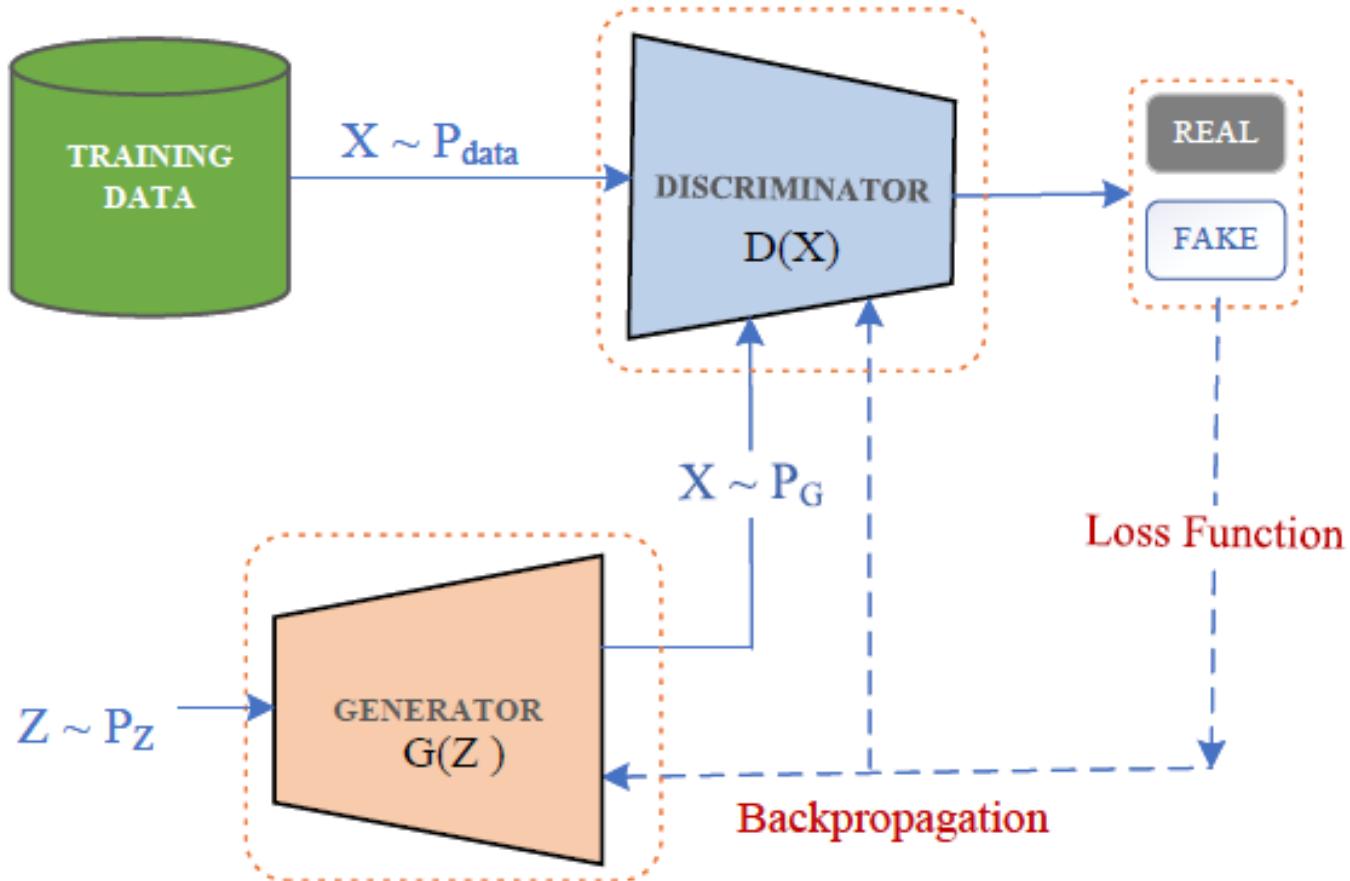

Goodfellow et. al.,
"Generative Adversarial Networks"
" (GANs)

GAN

Hitro širjenje

4 pomembni faktorji:

1. Socialna omrežja/platforme

Facebook, instagram, twitter, youtube, snapchat, LinkedIn, pinterest, tiktok, WeChat

2. Procesorska moč : GPU

Omogoča poganjanje zapletenih algoritmov na katerih slonijo AI metode

3. Tehnologija globokega učenja

Učenje s pomočjo globokih konvolucijskih mrež

4. Prosto dostopna programska oprema na odprtih platformah: GitHub

FaceSwap, FAKEAPP, ZAO

Metode za manipulacijo obraza

- Generiranje novega obraza
- Zamenjava identitete
- Manipulacija določenih atributov
- Zamenjava izraza (ustnice)
- Druge manipulacije

Generiranje novega obraza

- <https://thispersondoesnotexist.com/>
- <https://generated.photos/face-generator>

Uporabnost:

- 3D modeliranje (igre)
- Filmska industrija

Nevarnosti:

- lažni profil na soc. omrežjih
  - Letno odkrijejo več tisoč lažnih računov.

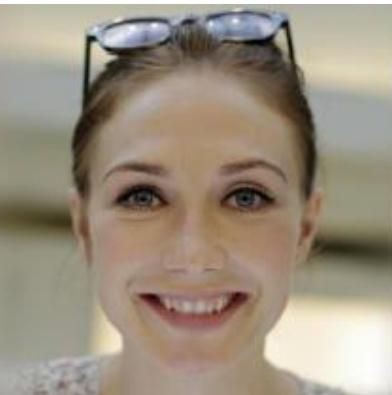

Zamanjava identitete

- S pomočjo rač. grafike
- S pomočjo globokih nevronskih modelov

Izvorna slika: identiteta

ponorna slika: atributi

Generirana slika

Uporabnost:

- Zabavna industrija
- Filmska industrija

Nevarnosti:

- Lažni pornografski posnetki
- goljufije

Manipulacija določenih atributov

- Sprememba frizure, barva kože, spola, starosti

Mobilna aplikacija:
FaceApp

Uporabnost:

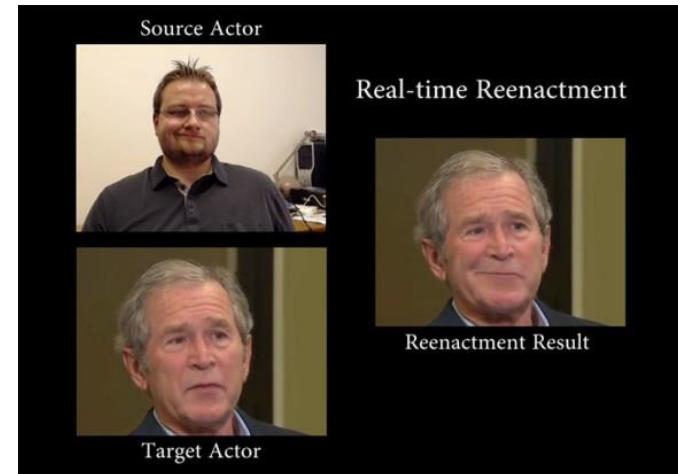
- Virtualno okolje
  - Preizkus modnih dodatkov
- Ličila
- Kozmetika
- Pričeska

Zamenjava izraza (ustnice)

- Rekonstrukcija obrazu
- Tehnike:
  - Face2Face
  - Neural Textures

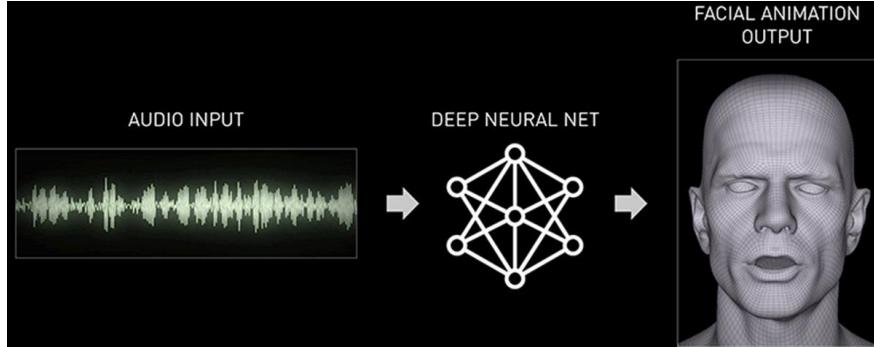
[https://www.youtube.com/
watch?v=ohmajJTpNk](https://www.youtube.com/watch?v=ohmajJTpNk)

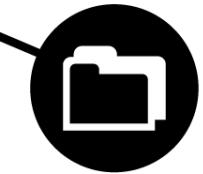
Goljufija
- Nekdo reče kar ni rekel

Druge manipulacije

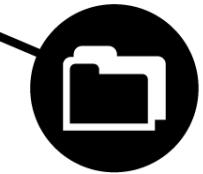
- Preoblikovanje obraza (morphing)
  - Ustvarjanje umetnih biometričnih vzorcev obraza
- Anonimizacija (deidentifikacija) obraza
  - Odstranitev identitete (ali določne značilnosti) iz obraza
- Zamenjava izraza
  - Iz zvoka v video
  - Iz besedila v video
  - Sinhronizacija ustnic na podlagi novega besedila ali govora

Pornoindustrija

Politika

Dictators - Vladimir Putin.mp4

Dictators - Kim Jong-Un.mp4

- Politična kampanija

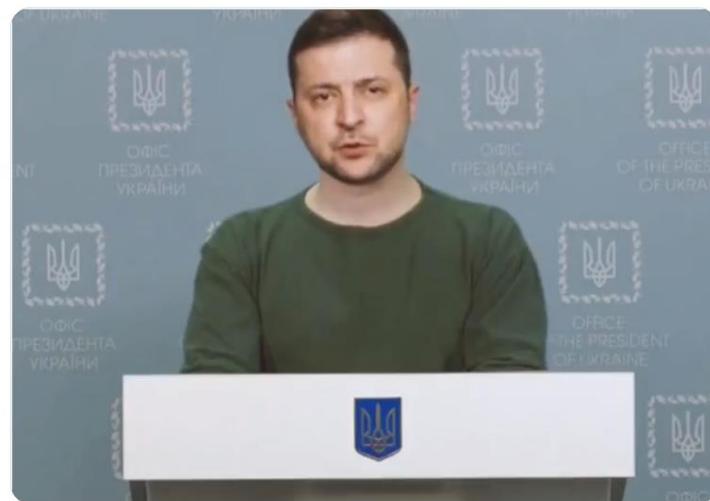
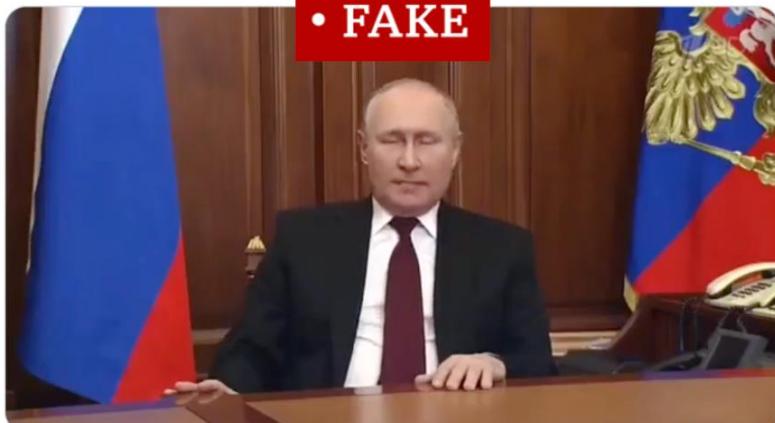
<https://www.karlsnotes.com/deepfakes-in-an-indian-election-campaign/>

Politika

- Vojna v Ukrajini
  - Putin razglaša mir in Zelenski govori o predaji Rusiji

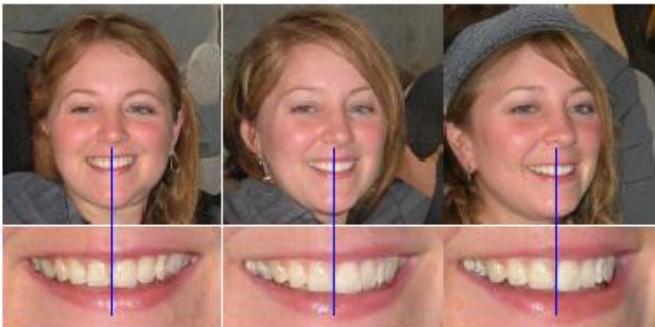
Translate Tweet

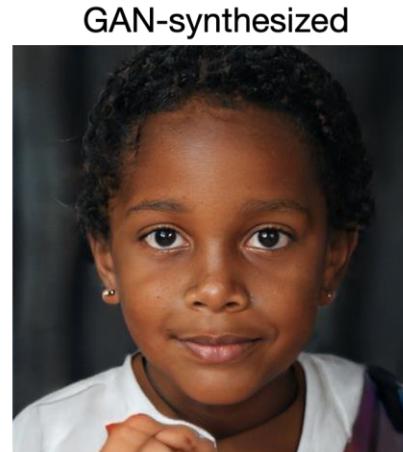
Detekcija globokih ponaredkov (slike)

- Vidne napake na generiranih oz. spremenjenih slikah
  - Artefakti na sliki (ozadje)
  - Zobje pri nefrontalnih obrazih

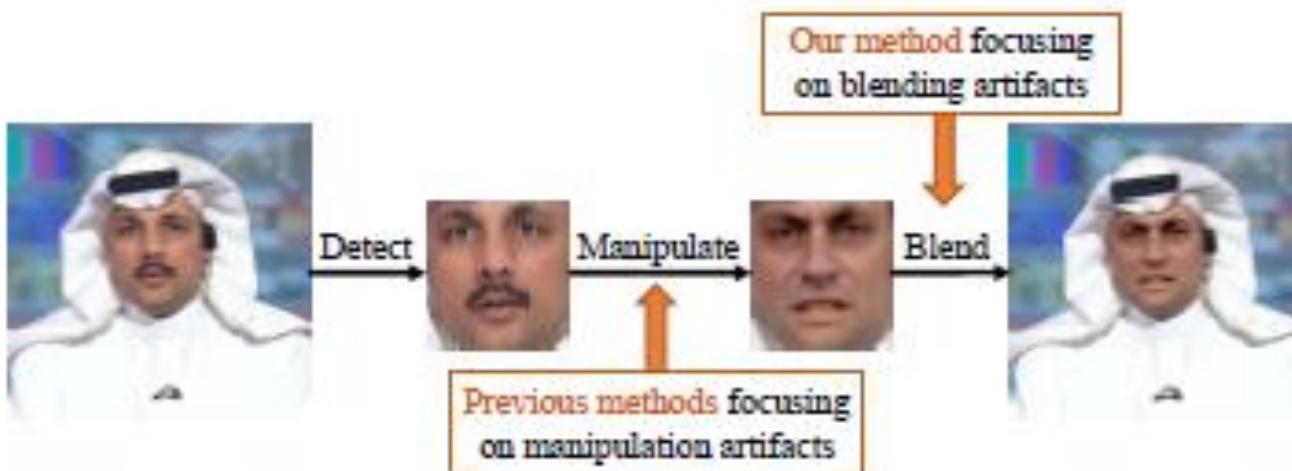
Detekcija globokih ponaredkov (slike)

- Vidne napake na generiranih oz. spremenjenih slikah
  - Artefakti na sliki (ozadje)
  - Zobje pri nefrontalnih obrazih
  - Simetrija (uhlji, oči, uhani)
  - Nepravilne zenice in odsev

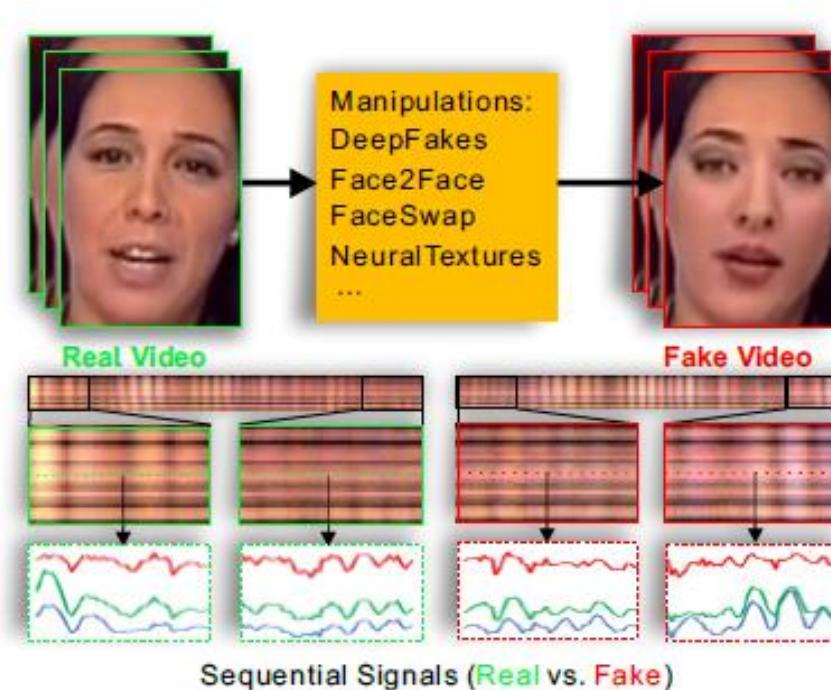
Detekcija globokih ponaredkov (slike)

- Vidne napake na generiranih oz. spremenjenih slikah
  - Artefakti na sliki (ozadje)
  - Zobje pri nefrontalnih obrazih
  - Simetrija (uhlji, oči, uhani)
  - Nepravilne zenice in odsev
  - Iskanje zameglitev na robovih

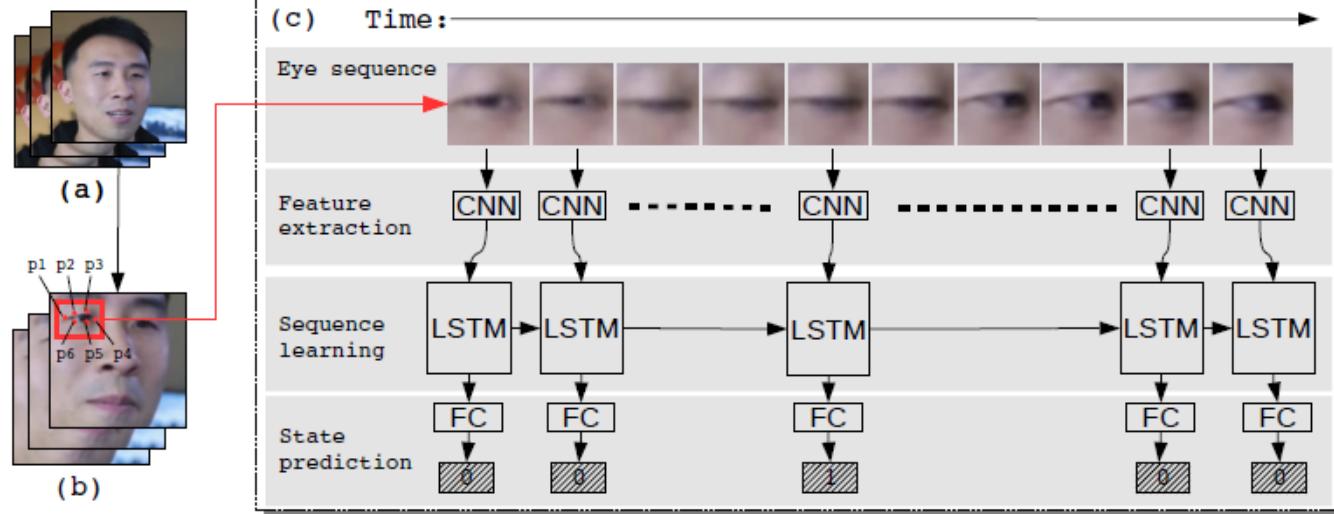
Detekcija globokih ponaredkov (**video**)

- Nepravilnosti med okvirji
  - Ritem utripanje srca (fotopletizmografija)

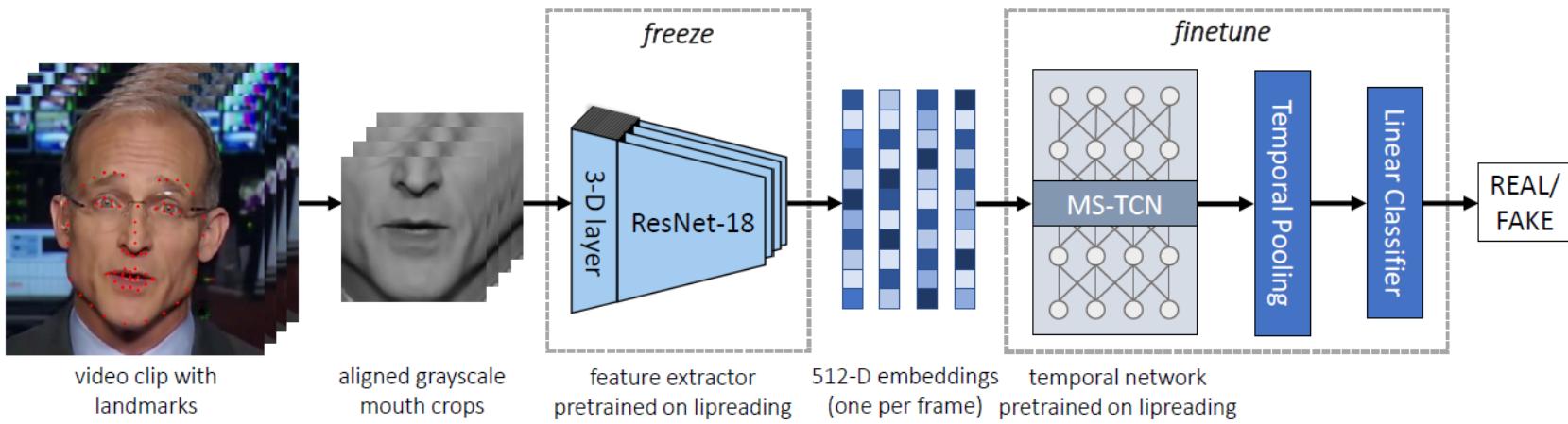
Detekcija globokih ponaredkov (video)

- Nepravilnosti med okvirji
  - Ritem utripanje srca (fotopletizmografija)
  - Neenakomerno mežikanje

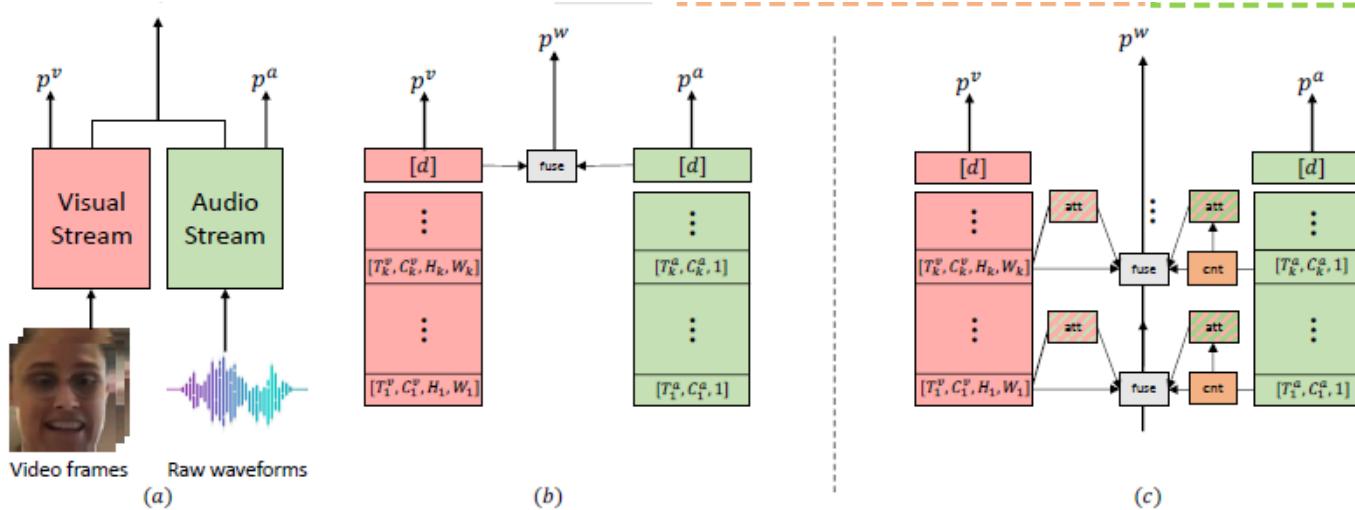
Detekcija globokih ponaredkov (video)

- Nepravilnosti med okvirji
  - Ritem utripanje srca (fotopletizmografija)
  - Neenakomerno mežikanje
  - Neskladnost v premikanje ustnic

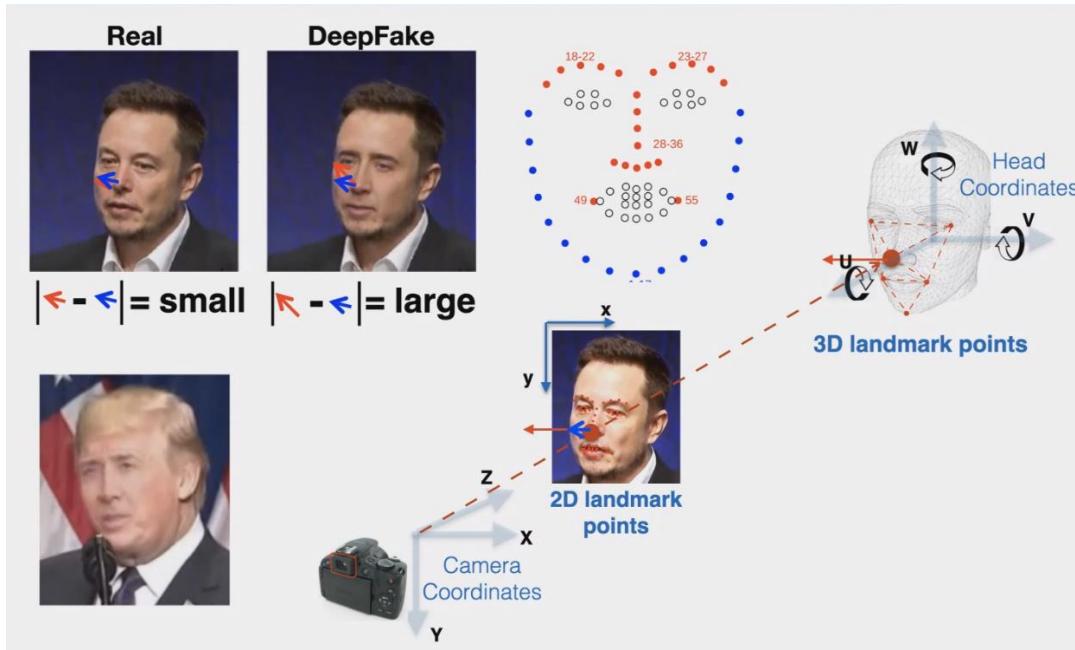
Detekcija globokih ponaredkov (video)

- Nepravilnosti med okvirji
  - Neskladnost med avdio in video

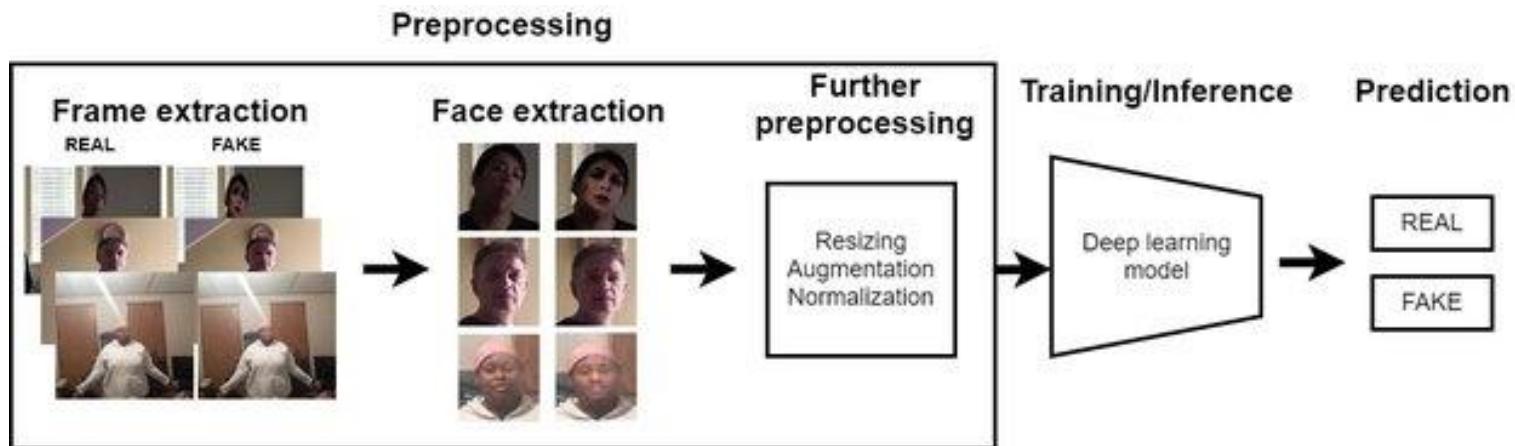

Detekcija globokih ponaredkov (video)

- Nepravilnosti med okvirji
  - Neskladni premiki
    - Nekonsistentnosti pri različnih položajih glave

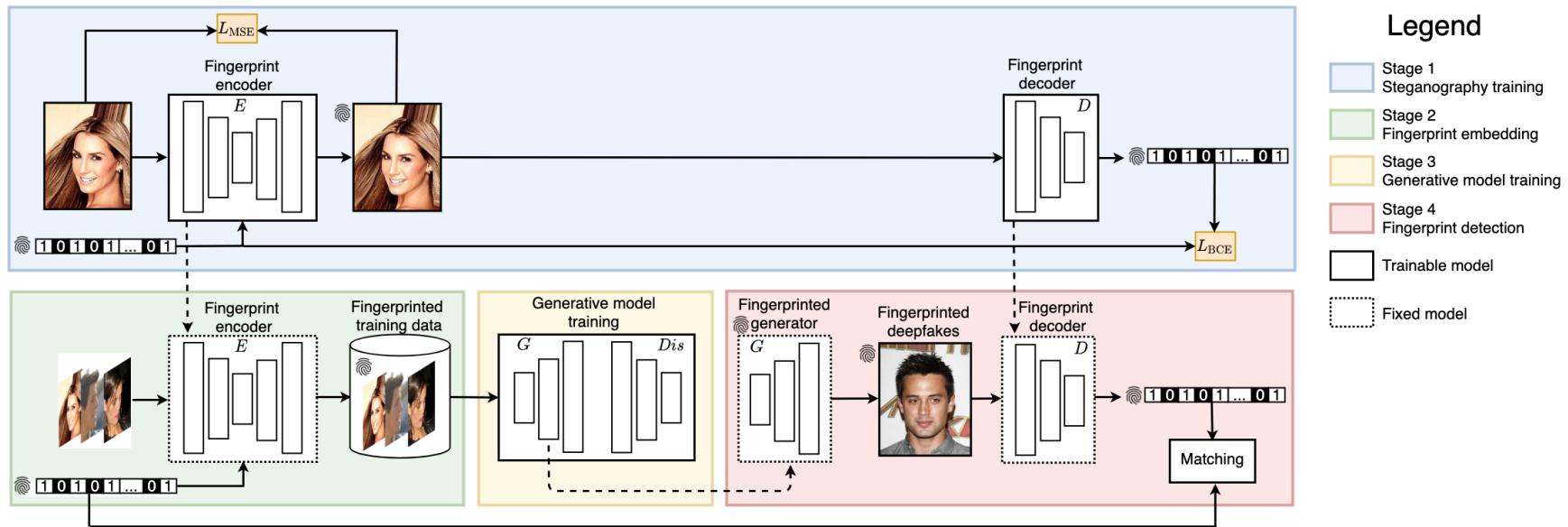

CNN: Na podlagi podatkov

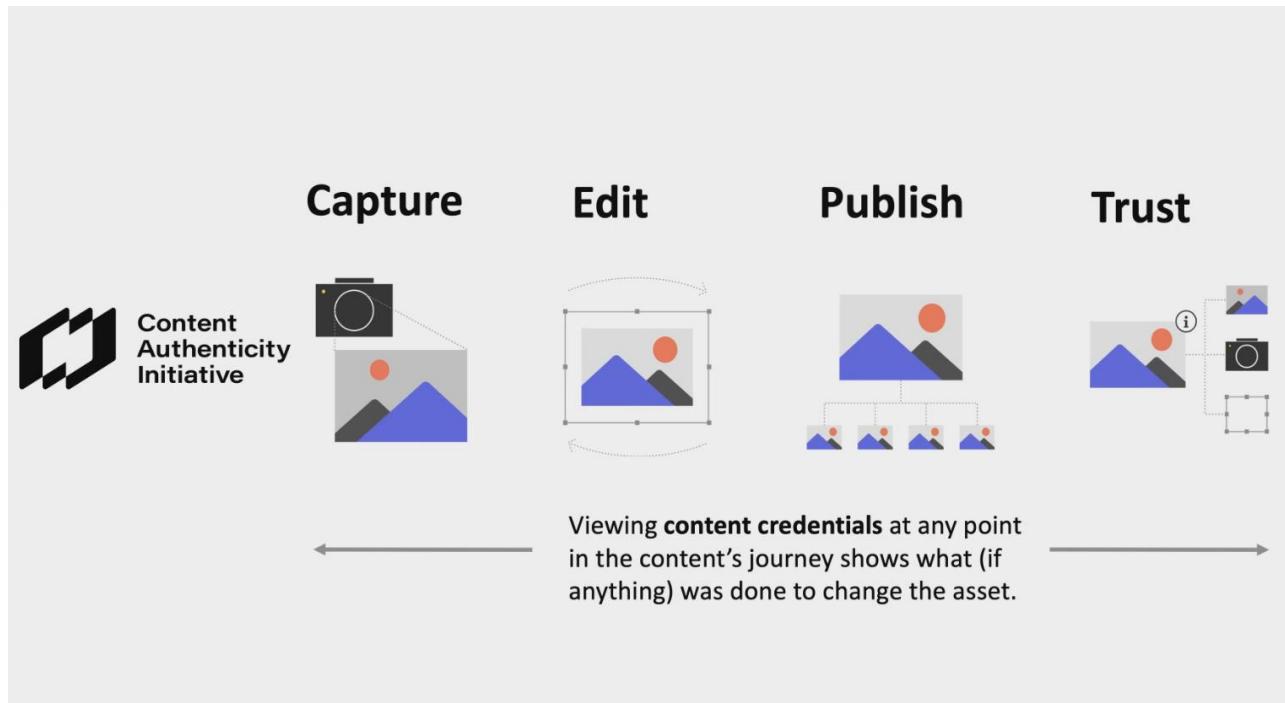

- Iskanje tekture
- Učenje na podlagi podslik (patch)
- Iskanje vzorca (Fingerprint) ki ga generira GAN

Digitalni žig

Adobe: Pobuda za pristnost vsebine

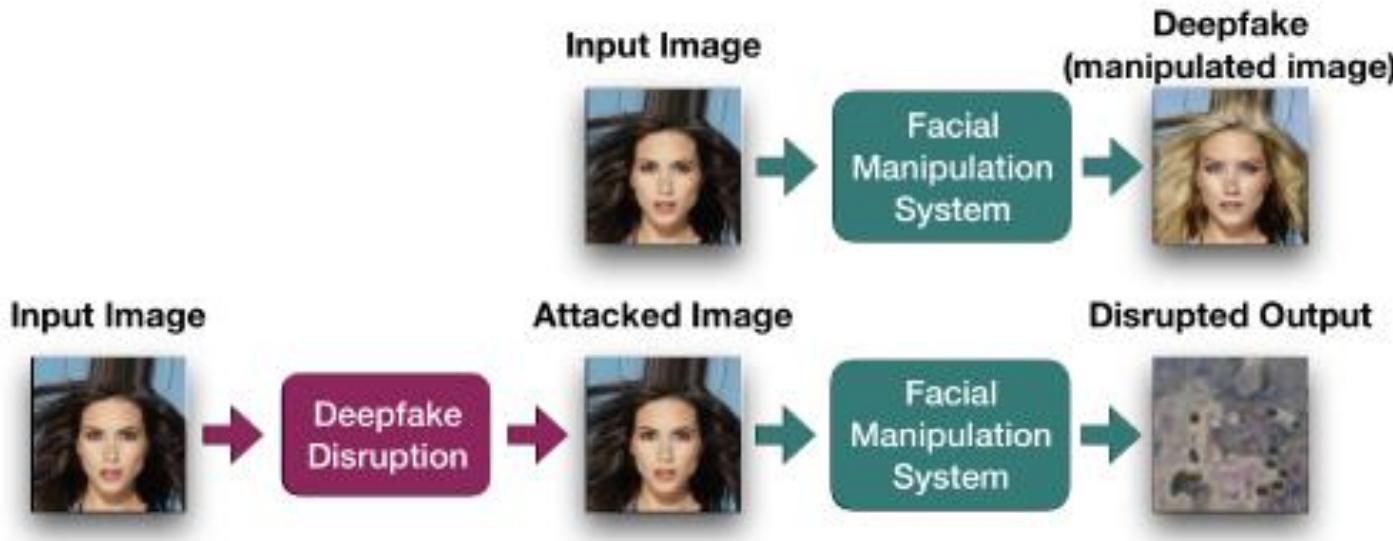
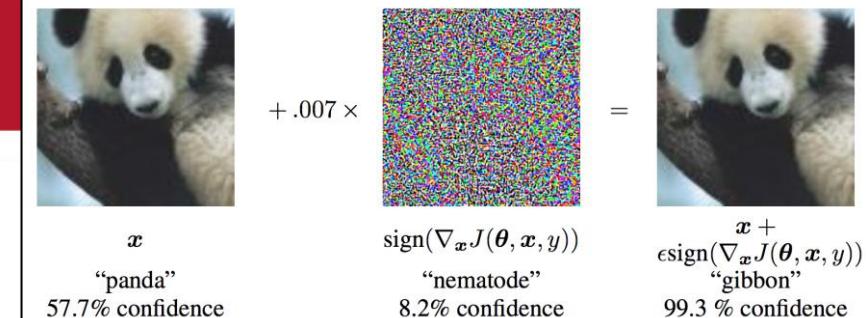

The Coalition for Content
Provenance and Authenticity (C2PA)

<https://c2pa.org/>

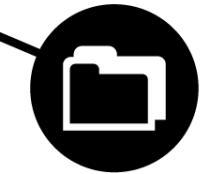
Nasprotniški napad

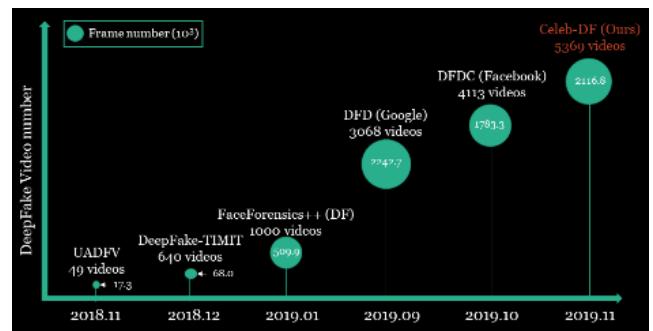

DeepFake - tekmovanje

- DeepFake Game Competition (DFGC) @ IJCB 2022
  - Metode za ustvarjanje
  - Metode za detekcijo
- Face Morphing Attack Detection Based on Privacy-aware Synthetic Training Data (SYN-MAD) @ IJCB 2022
  - A face morphing attack aims at creating images that automatically or by human experts are matched to faces of more than one individual.

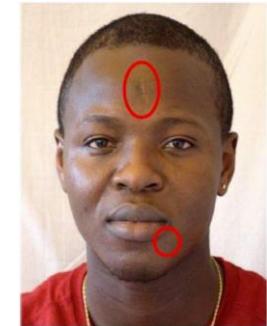
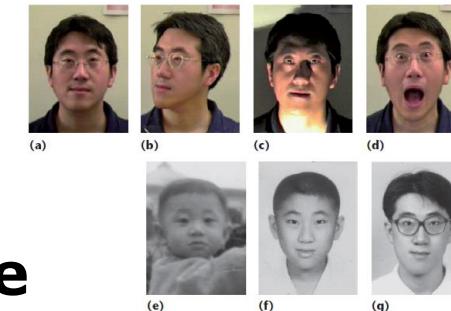

Baze

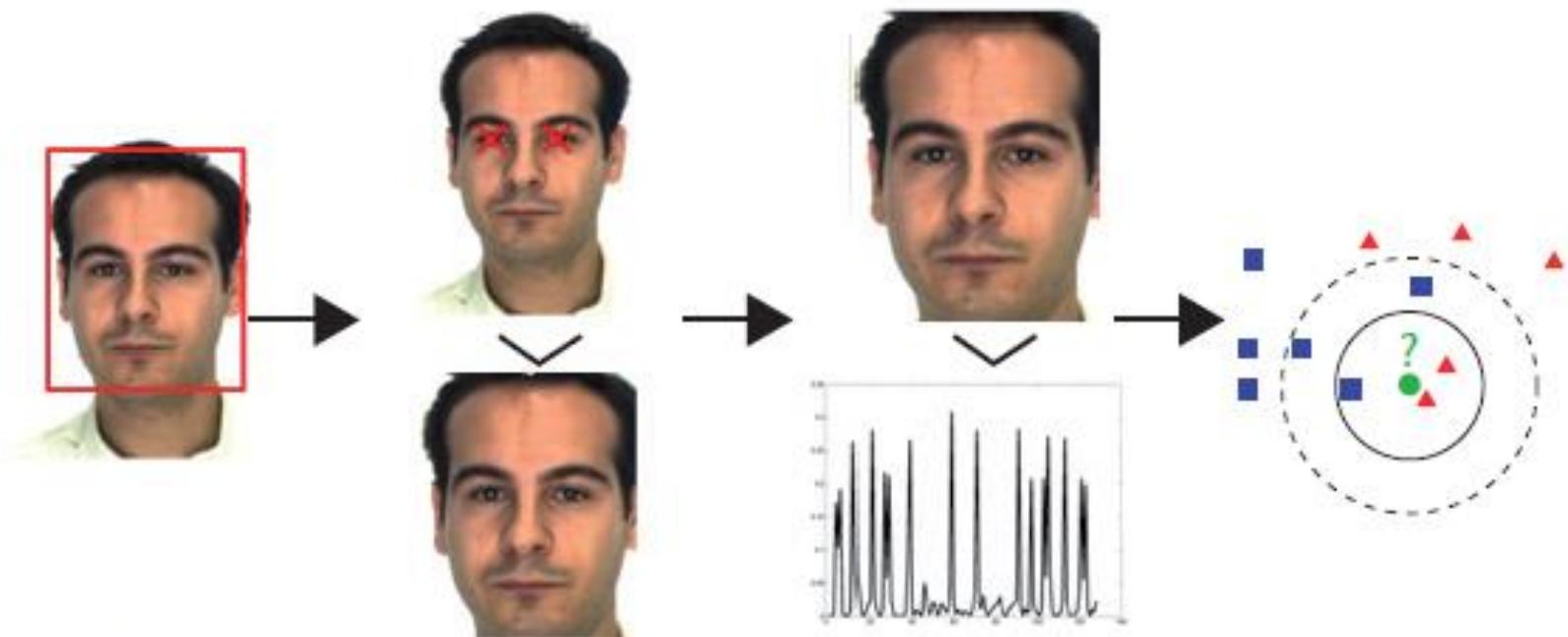
Prepoznavanje obrazov v forenzičnih aplikacijah

- Identifikacija
  - Prstni odtisi, kri (DNK), odtis stopala
  - Veliko kamer -> prepoznavanje iz obraza
- Trenutni sistemi za prepoznavanje obrazov
  - V pomoč
  - Še veliko izzivov
    - Slike **slabše kvalitete**
    - Robustnost na **staranje**
    - Uporaba **znamenj** na obrazu
    - Primerjava (sestavljenih) obraznih skic s sliko
      - » Zorni kot kamere

Klasični sistem za prepoznavo obrazov

iskanje obraza

normalizacija
slike

izločitev
značilk

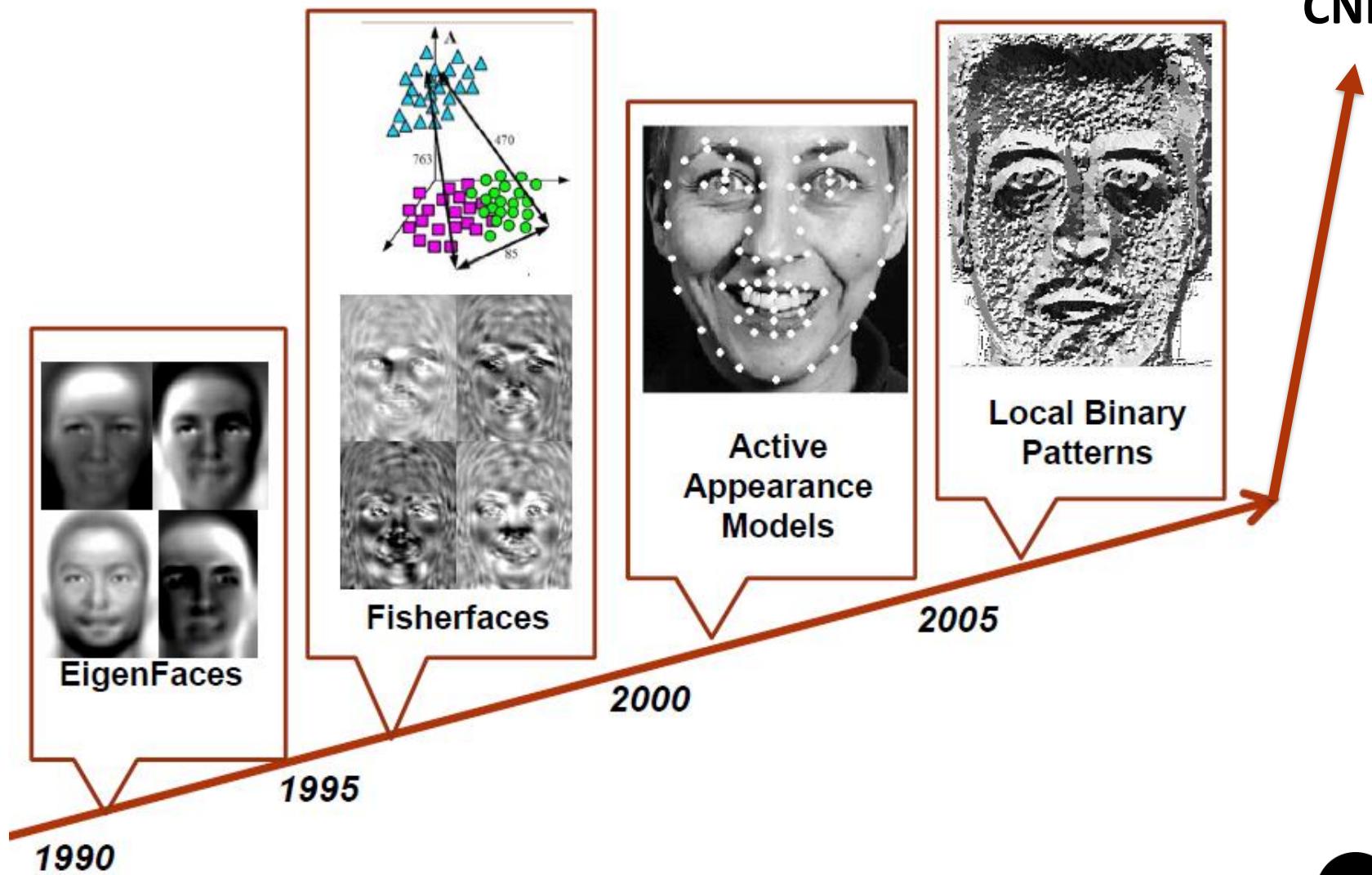
ujemanje

Napredak metod

Konvolucijske
Nevronske mreže

CNN

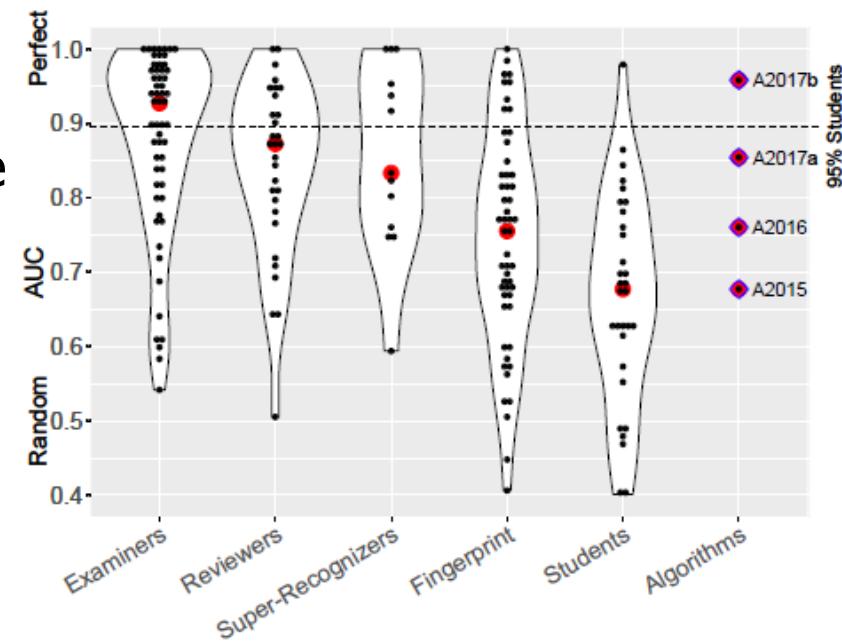

Zadnje raziskave₁

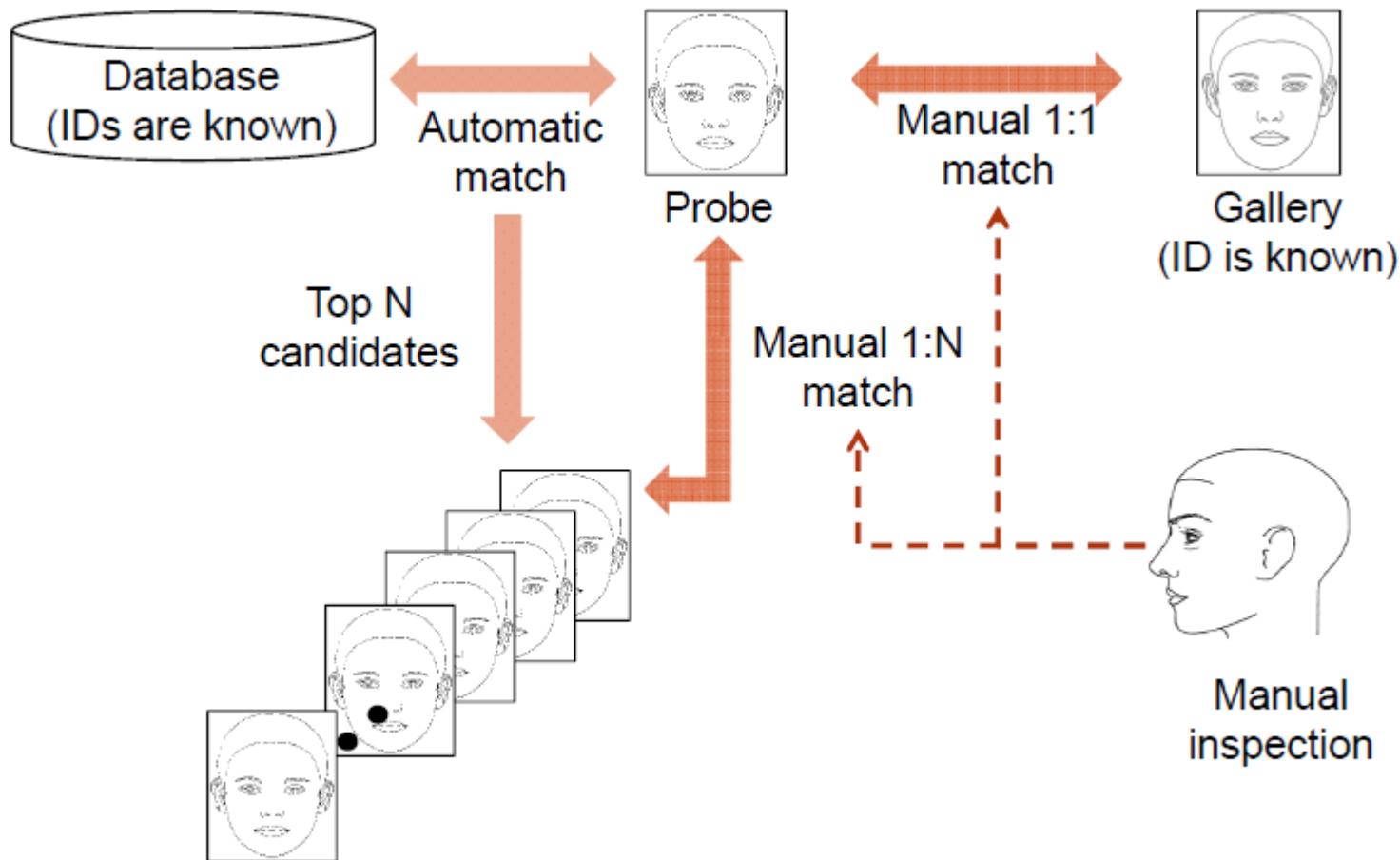
- Različne skupine
  - Forenzični preiskovalci za obrazno prepoznavo
  - Prepoznavalci obrazov
  - Superpoznavalci
  - Preiskovalci za prstne odtise
  - Študentje

Proti

- Računalniški sistemi (CNN)
  - A2015 – A2017₂

Delovanje forenzičnih aplikacij

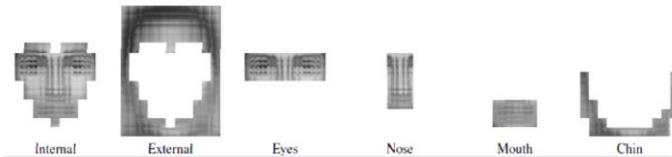

Nadaljnje delo

- Video posnetki (različni pogledi, kvaliteta)
- Prepoznavanje blizu infrardeče osvetlitve
- Tetovaže
- Identifikacija:
  - Odtisi dlani, uhlji, beločnica, prstne sledi

- Prihodnost
  - Večja veljava obrazne prepozname na sodišču
  - Prepoznavanje obraznih delov in verjetnost ujemanja
    - oči, nos, usta, obrvi, ličnice

Hvala za
pozornost

